

**ҚАРОРИ
МАЧЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ
МАЧЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОЧИКИСТОН**

Оиди қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иттилоот»

Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон **қарор мекунад:**

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иттилоот» қабул карда шавад.
2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:
 - дар хусуси ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонидани қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон таклифҳо пешниҳод намояд.

Раиси С. ХАЙРУЛЛОЕВ	Мачлиси	намояндагони
Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон		
ш. Душанбе 15 майи соли 2002		
№631		

**ҚАРОРИ
МАЧЛИСИ МИЛЛИИ
МАЧЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иттилоот»

Мачлиси миллии Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро «Дар бораи ҳифзи иттилоот» баррасӣ намуда, **қарор мекунад:**
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иттилоот» ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси Мачлиси миллии
Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
УБАЙДУЛЛОЕВ
ш. Душанбе 12 ноябри соли 2002
№334

M.

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи ҳифзи иттилоот

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2002, №11, мод. 696; соли 2005, №12, мод.646)

Қонуни мазкур принципҳои асосии таъмини ҳифзи иттилоот ва танзими муносибатҳои ҳуқуқии дар ин соҳа ба вуҷуд омадаро муқаррар менамояд.

БОБИ I. МУҚАРРАРОТИ ҮМУМИЙ

Моддаи 1. Мақсадҳои ҳифзи иттилоот

Ба мақсадҳои ҳифзи иттилоот мансубанд:

- пешгири намудани ихроҷӣ, дуздӣ, гумшавӣ, ғалат маънидодкунӣ, нусхабардорӣ ва бастани роҳи паҳншавии иттилоот;
- пешгири намудани амалиётҳои беичозат оиди нобудсозӣ, тағйирдиҳӣ, ғалат маънидодкунӣ, нусхабардорӣ ва бастани роҳи паҳншавии иттилоот;
- пешгири намудани амалиётҳои боичозат ва беичозат, ки боиси қасдан ё бидуни қасд нобудсозӣ, бастани роҳи паҳншавӣ, ғалат маънидодкунӣ (соҳтакорӣ), дуздӣ, нусхабардорӣ, ихроҷӣ, дигаргунишавӣ ва тағйиребии иттилоот гардиданаш мумкин аст.

Моддаи 2. Мағҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мағҳумҳои зайл истифода бурда мешаванд:

- таъмини техникии системаҳои иттилоотӣ- маҷмӯи воситаҳои техникие, ки барои кори системаи иттилоотӣ пешбинӣ шудаанд, инчунин ҳуҷҷатнокгардонии даҳлдори ин воситаҳои равандҳои технологӣ;
- таъмини барномавии системаҳои иттилоотӣ - маҷмӯи барномаҳо барои татбиқи мақсадҳо ва вазифаҳои системаи иттилоотӣ, инчунин барои мӯътадил кор кардани маҷмӯи воситаҳои техникӣ;
- ҳифзи иттилоот - маҷмӯи чорабиниҳо, ки бо мақсади пешгири намудани ихроҷӣ, дуздӣ, гумкунӣ, нобудсозии беичозат, ғалат маънидодкунӣ, тағйирдиҳӣ (соҳтакорӣ), нусхабардории беичозат ва бастани роҳи паҳншавии иттилоот гузаронида мешаванд;
- самаранокии ҳифзи иттилоот - дараҷаи мутобиқати натиҷаҳои ба даст омадаи амалҳо оиди ҳифзи иттилоот ба мақсадҳои ҳифз;
- назорати самаранокии ҳифзи иттилоот - санчиши мутобиқати самаранокии чорабиниҳои ҳифзи иттилоот ба талаботҳои муқарраршуда ё меъёрҳои самаранокии ҳифз;
- бехатарии иттилоот - ҳолати ҳимояшавии иттилоотӣ дар системаҳои иттилоотӣ кор карда баромада шуда аз таҳди迪 дохилий ё берунӣ;
- хориҷшавии иттилоот - паҳнкунии назоратнашавандай иттилооти ҳифзшаванда дар натиҷаи дастрасшавии беичозат;
- дастрасшавии беичозат - ба даст овардани иттилооти ҳифзшаванда аз тарафи субъекти манфиатдор бо вайронкунии ҳуқуқ ё қоидаҳои дастрасшавии иттилооти ҳифзшаванда, ки ҳуҷҷатҳои ҳуқуқи ё молики (соҳиби) иттилоот муқаррар кардаанд;
- фошкунии иттилооти ҳифзшаванда - беичозат расонидани иттилооти ҳифзшаванда ба истеъмолкунандагоне, ки ҳуқуқи дастрас кардани ин иттилоотро надоранд;
- тағйирдиҳии иттилоот - дигаргун соҳтани иттилоот, ки иҷозати муаллиф ё молики иттилоотро талаб менамояд;
- аз нав соҳтани иттилоот - тағйир додани иттилоот дар натиҷаи амалиёти аз тарафи система ё технологияи иттилоотӣ амрномадодашуда;
- ғалат маънидодкунӣ ва соҳтакории итилоот - тағйир додани иттилоот дар натиҷаи амалиётҳои гузаронидашуда оид ба махфидорӣ, рафъсозӣ, иваз ё дохил намудани ягон хел унсурҳои иттилоот дар сатҳи синтаксисӣ, семантикий ё прагматикий;
- бастани роҳи паҳншавии иттилоот - амалиёте, ки натиҷаи он қатъ шудани дастрасии иттилоот мебошад;

- нобудсозии иттилоот – ин амали барқасдона ё беэхтиётона мебошад, ки дар натиҷаи он мавҷудияти иттилоот барои шахси ҳуқуқӣ ё воқеӣ дар ҳачми пурра ё маҳдуд қатъ мегардад;
- сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот – раванди муқаррар намудани мутобиқати воситаҳои истифодашавандай ҳифзи иттилоот ба талаботи стандартҳои давлатӣ ё хуччатҳои дигари меъёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди ҳифзи иттилоот.

Моддаи 3. Қонунгузорӣ оид ба ҳифзи иттилоот

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди ҳифзи иттилоот ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин шартномаҳо ва санадҳои меъёрию ҳуқуқии байналмилалие, ки онҳоро Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф кардааст иборат аст.

Моддаи 4. Воситаҳои ҳифзи иттилоот

Ба воситаҳои ҳифзи иттилоот мансубанд:

- ташкилий;
- техникий;
- барномавӣ;
- дастгоҳӣ;
- ҷисмонӣ;
- криптографӣ.

Моддаи 5. Объекти ҳифз

Объекти ҳифз иттилооти хуччатнокгардидае мебошад, ки нисбати он қоидаҳои муайян ва истифодаи маҳдуни он бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз тарафи доранд ё молики чунин иттилоот муқаррар карда шудаанд.

Моддаи 6. Субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқӣ дар соҳаи ҳифзи иттилоот

Субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқӣ дар соҳаи ҳифзи иттилоот давлат дар шахси мақомоти идоракуни давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ мебошанд, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқи муқаррар намудани қоидаҳои муайян ва тартиби ҳифзи иттилоот, инчунин маҳдудиятҳоро ҳангоми кор бо иттилоот доранд.

Моддаи 7. Кафолати ҳифзи ҳуқуқӣ

Субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқӣ ҳангоми таъмини ҳифзи иттилоот барои муҳофизат аз зарари дар натиҷаи амалиётҳои қонунӣ ё ғайриқонунӣ расонидашуда, ки сабаби нобудшавӣ, бастани роҳи пахншавӣ, ғалат маънидодкуни (соҳтакорӣ), дуздӣ, нусхабардорӣ, хориҷшавӣ, тағйирёбӣ, дигаргун шудани иттилоот гардидаанд, инчунин ҳангоми вайронкунии ҳуқуқҳои муаллиф, ҳуқуқи доранд ё молики иттилоот бо тартиби муқарраршудаи қонунгузорӣ ҳуқуқ доранд.

Моддаи 8. Ба танзим даровардани муносибатҳои ҳуқуқӣ ҳангоми таъмини ҳифзи иттилоот

Муносибатҳои байни субъектҳои ҳуқуқӣ ҳангоми таъмини ҳифзи иттилоот бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки категорияҳои иттилоотро аз рӯи дараҷаи дастраси ба он муайян менамоянд, тартиби ҳифзи иттилоот, инчунин бо шартномаҳо ва созишномаҳое, ки байни субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқӣ баста шудаанд, ба танзим дароварда мешаванд.

Субъектҳои муносибати ҳуқуқӣ ўҳдадоранд якдигарро оиди хусусиятҳо, усулҳо ва шаклҳои коркарди иттилоот, ҳифзи он хабардор намоянд ва розигии молик ё дорандай иттилоотро оиди коркарди он гиранд.

БОБИ II. ТАШКИЛИ ҲИФЗИ ИТТИЛООТ

Моддаи 9. Танзим ва идоракуни давлатӣ дар соҳаи ҳифзи иттилоот

Мақомоти давлатии ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифзи иттилоотро бо роҳҳои зерин идора мекунад:

- гузаронидани сиёсати ягонаи техникӣ оид ба ҳифзи иттилоот;
- таҳияи консепсияҳо, талабот, асноди меъёрии техникӣ ва тавсияҳои илмию методии ҳифзи иттилоот;
- тасдиқ намудани тартиби ташкил, фаъолият ва назорати иҷрои тадбирҳои ҳифзи иттилооте, ки моликияти давлат аст, инчунин тавсияҳо оид ба ҳифзи иттилооте, ки моликияти шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ мебошад;
- ташкили озмоиш ва сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот;
- таъсиси сохторҳои идоравӣ ва соҳавии ҳамоҳангсоз ҷиҳати ҳифзи иттилоот;

- гузаронидани аттестатсияи кормандони мақомот, марказу лабораторияҳои сертификатсионӣ, додани иҷозатнома дар соҳаи ҳифзи иттилоот;
- анҷом додани назорати иҷрои корҳо оиди ташкили ҳифзи иттилоот;
- муайян намудани тартиби ба шахсони воқеъ ва ҳуқуқии давлатҳои хориҷӣ дастрас будани иттилооте, ки моликияти давлат мебошад ё иттилооти шахсони ҳуқуқӣ ва воқеъ, ки нисбат ба паҳн намудан ва истифодаи он аз ҷониби давлат маҳдудиятҳо муқаррар гардидаанд.

Вазорату идораҳо ва дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва идоракунӣ ҳалли масъалаҳои ҳифзи иттилоотро дар доираи салоҳияти худ таъмин мекунанд.

Моддаи 10. Иҷозатномадињии (литсензиякунонии) фаъолият дар соҳаи ҳифзи иттилоот

Иљозатномадињии (литсензиякунонии) фаъолият дар соњаи њифзи иттилоот тибќи Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иљозатномадињи ба баъзе намудњои фаъолият» анъом дода мешавад.

Моддаи 11. Умури ҳифзи иттилоот

Дар муассисаҳо ва ташкилотҳои давлатӣ мумкин аст воҳидҳо, умурхое ташкил карда шаванд, ки кори вобаста ба ҳифзи иттилоот, дастгирии сатҳи ҳифзи иттилоотро ташкил менамоянд ва барои самаранокии ҳифзи иттилоот мутобики талаботи Қонуни мазкур масъул мебошанд.

Моддаи 12. Маблағгузории корҳо

Корҳои марбут ба иҷрои талаботи иловагӣ оид ба ҳифзи иттилоот, ки аз шакли сертификатсионӣ фарқ дорад, аз ҷониби ашхоси воқеъ ё ҳуқуқие, ки онҳоро муайян намудаанд ва ё дар асоси шартнома маблағгузори карда мешаванд.

БОБИ III. ТАЛАБОТИ УМУМИ БА ҲИФЗИ ИТТИЛООТ

Моддаи 13. Таъмини ҳифзи иттилоот

Ҳифзи иттилоот бо роҳҳои зайл таъмин карда мешаванд:

- аз тарафи субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқӣ риоя намудани меъёрҳо, талабот ва қоидаҳои хусусияти ташкилӣ ва техникидошта оиди ҳифзи иттилоот;
- истифодаи воситаҳои техникаи ҳисоббарор, таъмини барномавӣ ва дастгоҳӣ ва умуман воситаҳои ҳифз, ки ба талаботи муқарраршуда оиди ҳифзи иттилоот ҷавобғӯ мебошанд;
- ба ҷо овардани назорати ҳифзи иттилоот.

Моддаи 14. Муқаррар намудани талаботу қоидаҳо ва шартҳои ҳифзи иттилоот

Талаботу қоидаҳои ҳифзи иттилоот, ки моликияти давлат мебошад ё иттилооте, ки ҳифзи он аз тарафи давлат кафолат дода шудааст, аз тарафи мақомоти давлатии ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Шартҳои ҳифзи иттилоот дар воситаҳои коркарди иттилоот бо тартиби муқаррарнамудаи низомномаи даҳлдор, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ кардааст, ба ҷо оварда мешавад.

Ин талаботу қоидаҳо ва шартҳои ҳифзи иттилоот барои ҳамаи субъектҳои ин муносибатҳо ҳатмӣ мебошанд.

Моддаи 15. Вазифаҳои мақомоти давлатӣ оид ба сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот

Воситаҳои ҳифзи иттилоот бояд сертификати мақомоти давлатии ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро дошта бошад.

Дар рафти сертификатсияи воситаҳои ҳифз санчиши (аттестатсия) онҳо низ гузаронида мешавад.

Молики иттилоот ҳуқуқ дорад ба мақомоти сертификатсия бо дарҳост оиди гузаронидани санчиши воситаҳои ҳифз ва гирифтани хулосаҳои даҳлдор муроҷиат намояд.

Таъсис ва мутобиқати системаи сертификатсия воситаҳои ҳифзи иттилоотро оид ба талаботи бехатарии иттилоот мақоми давлатии ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардонад, ки он дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Низомномаи сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот оид ба талаботи бехатарии иттилоот, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудаст, фаъолият мекунад.

Мақоми давлатие, ки сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоотро ба ҷо меорад, иҷрои вазифаҳои зайлро таъмин менамояд:

- ташкил ва мутобиқ кардани системаҳои сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот ба талаботи бехатарии иттилоот;
- ташкил ва кор кардани системаҳои сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот;

- муайян намудани феҳристи воситаҳои ҳифз, ки бояд ҳатман сертификатсия карда шаванд;
- муқаррар намудани қоидаҳои ваколатдоршавӣ барои гузаронидани корҳо оид ба сертификатсия;
- таҳия ва тасдиқи ҳуҷатҳои меъёри ва методии системаҳои сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот;
- тартиб додани рӯйхати давлатии иштирокчиён ва объектҳои сертификатсия;
- ба ҷо овардани назорати давлатӣ (аз ҷумла бозрасӣ) барои риоя намудани қоидаҳои сертификатсия ва воситаҳои сертификатсияшудаи ҳифзи иттилоот;
- баррасии шикоятҳо оид ба масъалаҳои сертификатсия;
- ташкили нашири давравии маълумотҳо оиди системаи сертификатсия, талабот ва қоидаҳои он, бо нишон додани феҳристи воситаҳои ҳифзи иттилоот, ки бо параметрҳои сертификатсияшавандай онҳо бояд сертификатсия карда шаванд, феҳристи мақомот оиди сертификатсияи намудҳои муайяни воситаҳои ҳифзи иттилоот, феҳристи марказҳои (лабораторияҳои) озмоишӣ, феҳристи ҳуҷатҳои меъёри ба мутобиқати талаботҳое, ки аз рӯи онҳо сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот гузаронида мешавад ва ҳуҷатҳои методӣ оиди гузаронидани озмоишҳои сертификатсионӣ;
- мутобиқ кардани фаъолияти мақомоти сертификатсия ва мақомоти озмоишӣ (лабораторияҳо), ки ба системаи сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот дохиланд.

Системаи сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот бо талаботи бехатарии иттилоот аттестатсияи объектҳои иттилоотониро бо талаботи бехатарии иттилоот низ дар бар мегирад ва бояд бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шаванд.

Моддаи 16. Сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот

Таҳти мағҳуми объектҳои иттилоотонӣ, ки бо талаботи бехатарии иттилоот аттестатсия мешаванд, системаҳои автоматии (АС) сатҳҳои гуногун ва таъинотҳо, системаҳои алоқа, тасвир ва нусхабардории ҳуҷатҳо дар якҷояӣ бо биноҳое, ки дар онҳо гузошта шудаанд, иттилооти барои коркард ва додан пешбинишуdae, ки бояд ҳифз карда шаванд, инчунин худи биноҳо, ки барои бурдани гуфтугӯҳои маҳфӣ пешбинӣ гардидаанд, фаҳмида мешавад.

Мавриди сертификатсияи ҳатмӣ воситаҳо, аз ҷумла истеҳсоли хориҷӣ, ки барои ҳифзи иттилоот таъин шудаанд ва сирри давлатиро ташкил менамоянд, инчунин дигар иттилоот бо маҳдудияти дастрасӣ, инчунин воситаҳое, ки дар идораи объектҳои аз ҷиҳати экологӣ ҳатарнок истифода мешаванд, қарор мегиранд. Феҳристи воситаҳои ҳифзи иттилоот, ки бояд ҳатман сертификатсия карда шаванд, аз тарафи мақомоти давлатие, ки фаъолияти системаи сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоотро мутобиқ менамояд, кор карда баромада ва тасдиқ карда мешавад. Дар ҳолатҳои боқимонда сертификатсия хусусияти ихтиёри (сертификатсияи ихтиёри) дорад ва бо ташабbusи таҳиягар, тайёркунанда ё истифодабарандай воситаҳои ҳифзи иттилоот ба ҷо оварда мешавад.

Озмоиши воситаҳои ҳифзи иттилоот аз тарафи марказҳои (лабораторияҳои) озмоишии ваколатдор дар базаи моддию техникии онҳо ё бо мувофиқа бо мақоми давлатие, ки системаи сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоотро мутобиқ мекунад, дар базаи аризадиҳанда гузаронида мешавад.

Асоси гузаронидани корҳо ба сертификатсияи шартномаи байни иштирокчиёни сертификатсия мебошад.

Хароҷоти гузаронидани сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот ба арзиши аслии он дохил карда мешавад.

Қарори боздоштан ё бекор кардани амали сертификат ва шаҳодатномаи ваколатдориро мақоми давлатие, ки фаъолияти системаи сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоотро мутобиқ менамояд, қабул мекунад.

Мақомоте, ки фаъолиятро оиди сертификатсияи воситаҳои ҳифзи иттилоот ба амал мебароранд ва марказҳои (лабораторияҳои) озмоишӣ барои иҷрои вазифаҳои ба зиммаашон гузошташуда, таъмини нигоҳдории сирри давлатӣ, дигар маълумотҳои маҳфӣ, инчунин барои риояи ҳуқуқҳои муаллифии аризадиҳандагон ҳангоми озмоиши воситаҳои ҳифзи иттилооти онҳо ҷавобгар мебошанд.

Дар бораи амалҳои гайриқонуни мақомоти сертификатсияи мумкин аст ба тариқи судӣ шикоят карда шавад.

БОБИ IV. ФАЪОЛИЯТИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ДАР СОҲАИ ҲИФЗИ ИТТИЛООТ

Моддаи 17. Ҳамкорӣ доир ба масъалаҳои ҳифзи иттилоот

Бо мақсади таъмини ҳамкории байнидавлатӣ, мақомоти давлатии аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколатдоршуда кори ҳудро оиди ҳифзи иттилоот бо мақомоти ҳифзи иттилооти дигар давлатҳо тибқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки онҳоро Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф кардааст, ҳамоҳанг месозанд.

БОБИ V. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 18. Ҷавобгарӣ барои вайрон қардани Қонуни мазкур

Барои вайрон намудани талаботи Қонуни мазкур ҷавобгарӣ мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

Товони зарари расонидашуда дар ҳаҷми пуррааш бо роҳи ихтиёри ё бо тартиби судӣ рӯёнида мешавад.

Моддаи 19. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз нашри расмиаш мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
Э. РАҲМОНОВ
ш. Душанбе 2 декабри соли 2002
№71